

Pensioenspecial

Seizoen 2, nummer 1

Gevolgen IORPII en meer

Inleiding

In deze Pensioenspecial informeren wij u over actuele ontwikkelingen in de Nederlandse pensioenwereld die voor u relevant kunnen zijn. De afgelopen tijd is in verband met de nabije inwerkingtreding van IORPII veel aandacht besteed aan governance bij pensioenfondsen. Wij houden u op de hoogte van de voortdurende trein die IORPII heet. Daarbij komen aspecten aan de orde zoals: De communicatie, de sleutelfuncties en het beleggingsbeleid. Verder gaan wij nader in op de ontwikkelingen rond het pensioenstelsel.

In deze Pensioenspecial gaan wij ook in op andere nieuwsfeiten die ons de afgelopen tijd zijn opgevallen. Als u wilt reageren kan dat via secretariaat.amsterdam@milliman.com. Wij kijken altijd uit naar uw reactie.

IORPII

COMMUNICATIE

Veel nieuwe wetgeving – weer door IORPII - heeft betrekking op communicatie. Naast kleine aanpassingen als de verplichting om aan premievrije deelnemers vaker een pensioenopgave te verstrekken achten wij vooral de communicatie van het te bereiken pensioen van belang. In deze communicatie moet namelijk rekening worden gehouden met de onzekerheid van het toekomstig pensioen. De onzekerheid wordt niet alleen bepaald door de onzekerheid van toekomstige rendementen, maar ook onzekerheid over de toekomstige inflatie. Hierdoor kan het zichtbaar worden dat een nominaal pensioen zonder kans op korten, of toeslagen toch onzeker blijkt omdat de koopkracht van dat pensioen onzeker is.

De rekenregels hiervoor staan bekend onder de werknaam Uniforme Reken Methodiek, ofwel URM. Wij verwachten dat implementatie van deze rekenregels voor de nodige hoofdbreken zal zorgen. Rekening houdend met de complexiteit van de rekenregels geven wij u in overweging om tijdig te beginnen en genoeg ruimte in te lassen voor een grondige evaluatie van deze rekenregels. Communicatie is zoals bekend ook een belangrijke verantwoordelijkheid van het bestuur.

SLEUTELFUNCTIES

Uiterlijk 13 januari 2019 zal de Europese richtlijn IORPII worden geïmplementeerd in nationale wetgeving. In een tweetal bijeenkomsten van DNB op respectievelijk 13 en 14 september 2018 voor pensioenfondsbestuurder en adviseurs is meer duidelijkheid verstrekt over deze nieuwe wet. Daarbij werd dieper ingegaan op eisen, die DNB stelt aan de invulling van de sleutelfuncties. Daarnaast is een relatie gelegd tussen de toezichtsklasse van DNB en de eisen die worden gesteld aan:

1) de invulling van de sleutelfuncties;

2) de eisen die specifiek worden geteld aan de houders van de sleutelfuncties en

3) de inbedding van de sleutelfuncties. Leidend daarbij is dat hoe hoger de toezichtsklasse, hoe beter de countervailing power binnen de pensioenfondsen moet zijn georganiseerd.

BELEGGINGSBELEID

Voor het beleggingsbeleid geldt dat zowel voor pensioenfondsen als ppi's moet worden vastgelegd dat de verklaring inzake beleggingsbeginselen openbaar wordt gemaakt en dat in de verklaring wordt aangegeven hoe er wordt omgegaan met milieu en klimaat, evenals mensenrechten en sociale verhoudingen (artikel 30).

Deze verplichting gaat verder dan wat tot nu toe gebruikelijk is. Aandacht voor dit onderwerp is noodzakelijk.

Wilt u meer informatie over dit onderwerp? Neem dan contact op met rajish.sagoenie@milliman.com.

Nieuw pensioenstelsel

AOW

Vakbonden, werkgevers en kabinet zijn al jaren verwickeld in een verhitte pensioenstrijd. Alle partijen zijn het erover eens dat het stelsel aan vernieuwing toe is, maar op inhoud lopen de meningen flink uiteen. Ook in 2018 is er geen akkoord tot stand gekomen.

Een belangrijk onderdeel van de gesprekken, hoewel officieel gescheiden van het pensioenstelsel, is het debat over de stijgende AOW-leeftijd.

Bonden hebben hun eigen eisen met betrekking tot de AOW-leeftijd (bevriezing, verzachtende ingrepen).

Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid blijft gevoelig voor het protest. Hij heeft zich bereid getoond om de grens van 67 te verschuiven van 2021 naar 2025. In 2012 leek een jarenlange discussie over de houdbaarheid van de AOW-leeftijd beslecht, maar de strijd om de jaartallen is in alle hevigheid weer terug.

REKENRENTE

Een aantal grote pensioenfondsen heeft de publiciteit gezocht over de te hanteren rekenrente. Zij vrezen dat zonder aanpassing van de rekenrente kortingen op de opgebouwde pensioenen onvermijdelijk worden. Op 19 september 2018 heeft DNB een brief aan Minister Koolmees geschreven waarin wordt uitgelegd dat aanpassing van de rekenrente ongewenst is. Basis van de redenering is dat de toezegging een nominaal pensioen is die met maximale zekerheid moet worden uitgekeerd. Korting van pensioen is alleen een noodmaatregel, die **moet** worden toegepast als alternatieven niet meer aanwezig zijn.

Het verwachte pensioen is moeilijk vast te stellen, want dit pensioen is afhankelijk van bijvoorbeeld toekomstige toeslagen en kortingen.

Een oplossing van het probleem kan zijn dat de pensioentoezegging wordt veranderd en dat daarbij de nominale pensioenzekerheid vervalt. Voor slapers en gepensioneerden kan dat via een keuze tussen:

- Een hard nominaal pensioen, of
- Een zacht geïndexeerd pensioen.

Voor deelnemers is er sprake van een reguliere aanpassing van de pensioenregeling.

Heldere communicatie over de onzekerheid van het opgebouwde pensioen is daarbij essentieel. De eerder genoemde URM zou hieraan een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Een hogere rekenrente zonder een fundamentele aanpassing van de pensioenregeling lijkt ons ongewenst. In het bedrijfsleven is echter al veel ervaring met de vraag hoe moet worden omgegaan met de conversie van een zeker naar een onzeker pensioen. Milliman kan u bij een dergelijke transitie van dienst zijn.

Pensioenactualiteiten

Recent zijn een aantal onderzoeken uitgevoerd die mogelijk ook voor u relevant zijn. In deze Pensioenspecial noemen wij:

PREMIEDEKKINGSGRAAD

Sinds 2015 is de gemiddelde premiedekkingsgraad van pensioenfondsen gedaald van circa 94% in 2015 naar circa 79% in 2017. De daling werd met name veroorzaakt door de ongunstige renteontwikkeling die een verhogend effect heeft op de kostprijs, terwijl de betaalde premie niet of beperkt toenam.

Een premiedekkingsgraad van 79% betekent overigens dat er voor elke € 1 opbouw van pensioenwaarde € 0,79 aan premie wordt betaald. De overige € 0,21 wordt als het ware uit het vermogen van het fonds betaald. Hierdoor verwatert de dekkingsgraad bij fondsen met een lage premiedekkingsgraad. De premiedekkingsgraad is daarom van belang voor de evenwichtigheid en financiële positie van het fonds.

De premiedekkingsgraad voor 2018 toonde een gunstiger beeld. Dit komt enerzijds door een positieve renteontwikkeling en anderzijds door de verhoging van de pensioenrichtleeftijd naar 68 jaar per 1 januari 2018. De kosten voor pensioenopbouw nemen hierdoor af. Veel pensioenfondsen hebben echter besloten om de feitelijke premie naar aanleiding hiervan niet te wijzigen, om de premiedekkingsgraad en financiële positie van het fonds te verbeteren.

Op basis van de huidige markomstandigheden zal de premiedekkingsgraad voor 2019 naar verwachting nog onder de 100% blijven. Een dergelijk niveau verdient naar onze mening – zeker wanneer het niveau langdurig significant lager is dan de fondsdekkingsgraad – de uitdrukkelijke aandacht van het bestuur.

INDIENEN DNB-STATEN

DNB vraagt regelmatig informatie op van pensioenfondsen. De meest gebruikelijke wijze is op dit ogenblik e-line. Met ingang van 2019 moeten toezichtrapportages van pensioenfondsen, algemene pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen via het Digitaal Loket Rapportages (DLR) gerapporteerd worden en niet meer via e-Line DNB. De techniek achter deze rapportages is sterk gewijzigd. Het moment van validatie van de ingevoerde gegevens en de autorisatie van de gegevens (elektronische handtekeningen zetten) kan belangrijke gevolgen hebben voor uw uitvoerder. Wij noemen hierbij:

- Aanlevering in XBRL-formaat;
- Aanlevering met behulp van de excel-conversiefunctiefunctionaliteit;
- Validiteit van de validatieregels;
- Terugkoppeling van de uitkomsten van de validatieregels.

Het inloggen via DLR kan uitsluitend via e-Herkenning plaatsvinden. Voor meer informatie verwijzen wij u naar:

[dnb/digitaal-loket-rapportages/toezicht-rapportages_Pensioenfondsen](https://dnb.digitaal-loket-rapportages/toezicht-rapportages_Pensioenfondsen)

Wilt u meer hierover weten? Neem dan contact op met martin.wouda@milliman.com

Wist u dat:

- Milliman op 30 oktober 2018 een roundtable over implementatie van IORP II heeft georganiseerd.
- Milliman een actief Corporate Social Responsibility (CSR) beleid voert en ook een CSR officer heeft benoemd.
- Milliman meedenkt over de wijze waarop ZZP-ers pensioen kunnen opbouwen via AOW.
- Samenwerkingspartner van Milliman Barnett Waddingham ook regelmatig interessante onderzoeken over Nederland uitvoert en publiceert.
- Begin 2019, drie jaar na de invoering van de wet, een evaluatie van de Wet pensioencommunicatie gaat plaatsvinden.
- Milliman een nieuwe Pension Investment & Risk practice heeft geopend o.l.v. Marcel Kruse. Deze praktijk zal in Nederland beleggings- en risicomanagementadvies aanbieden aan pensioenfondsen.

Wilt u meer weten over deze onderwerpen dan verwijzen wij u naar onze website: www.milliman.nl

The information contained in this Newsletter ("Information") is provided for general information only and does not constitute commercial, financial, legal, tax or investment advice. Milliman makes no promise to the reader or any other person or entity and makes no warranties, express or implied, as to the accuracy of the Information, the timeliness, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose. Milliman cannot be held responsible to the reader or any person or entity. No responsibility of Milliman can therefore be accepted, whatever the circumstances are.

© Milliman, January 2019. All rights reserved. The owner of the copyright covering all the contents of this Newsletter is the company Milliman Pensioenen Vof, Amsterdam. Any adaptation, distribution, reproduction, publication, or translation of all or part of this Newsletter is permitted only with the express prior written permission of Milliman Pensioenen Vof.

CONTACT

René van der Meer
rene.vandermeer@milliman.com

Martin Wouda
martin.wouda@milliman.com

Tel: 031 (0)20 7601 888

milliman.com